

Die oogies van jou, die kunnen wel wat meer glans gebruik

Daar zit ik op mijn kamer in Amsterdam. Ik geniet. Wat is het heerlijk om te studeren, wat een genot om dingen te weten te komen, ik ontdek wat er allemaal nodig is om je boterham te verteren, welke spieren je gebruikt om te lachen en welke om te huilen, en dat je veel meer spieren gebruikt als je lacht.

Ik kom te weten dat er zoveel verschillende mensen zijn, gezinnen, culturen, denkwijzen. Wat geweldig om zo om je heen te kijken.

Ik heb een best donkere kamer, en ik heb er iets heel gezelligs van gemaakt. Er hangen veel planten, ik heb de kamer geverfd in alle kleuren van de regenboog. De balken paars, de muren oranje, de raamkozijntjes (ja echt kozijnTJES!) groen, de deur blauw. Wat fijn om me te omgeven met kleur.

Op de oude antieke kast staat een grote vogelkooi. In die kooi zitten twee tortelduifjes. Het is nooit helemaal stil in mijn kamer. Zelfs als er geen trams

rijden, geen auto's langsgaan, hoor ik toch het leven.

Ineens is het er weer. De heftige schrik, ik word helemaal warm. Mijn knieën trillen, eenzaamheid gaat vastzitten in mijn hele lijf. Ik heb weer het gevoel dat ik gek word. Tegenover mijn kamer kan ik zien waar het geluid vandaan komt. Er is daar een Chinees restaurant. En ik weet met mijn hoofd dat één van de koks geroepen heeft. Die man heeft een beetje schelle stem. Het horen van die stem is genoeg om weer terug te zijn, helemaal terug. Acht jaar terug. Ik was elf.

Soms is het iets anders dat me terug brengt; de geur van een barbecue, een lied, een windvlaag, een woord in een boek, de blik van mijn moeder, de aanraking van een vriendin, een opmerking van een hoogleraar.

Soms weet ik waarom, en soms niet. Het gebeurt. Dat weet ik. Mijn hele lijf protesteert.

Ik was vijf toen mijn ouders besloten naar Kenia te gaan, mijn ouders, ik en mijn vier zusjes; Joanne, Suze, Ilse, Esther en ik. Mijn vader ging iets doen in de natuur, metingen verrichten. Het had iets te

maken met de populatie van de dieren daar, het klimaat, de regen. We hadden er allemaal zin in. En ik zeker. Ik vond het jammer mijn vriendje Thimo kwijt te raken, maar het avontuur trok. Ik heb er een heerlijke tijd gehad.

We woonden in een soort compound idee. Vijf huizen op een terrein; een huis met een Engels gezin, een met twee Amerikaanse mannen, en drie huizen met Nederlanders, waaronder wij. We werden al gauw en beetje familie met elkaar. Je was ook op elkaar aangewezen. De kinderen die er waren, waren wel veel jonger dan ik. Naast ons woonde een moeder met twee kinderen. Mijn ouders raakten bevriend met hen, en we noemden de vrouw tante Mirjam. Als tante Mirjam werkte, paste ik vaak op de kindjes. Echte vriendinnen had ik daar niet. Ik ging een beetje mijn eigen gang. Mijn vader ging vaak voor een paar dagen weg, samen met nog een paar mannen van de compound. Ze vertrokken met een Jeep, en gingen van alles onderzoeken. Ik had niet zo'n idee wat.

We werden één met de natuur. Dat duurde niet eens zo lang. Ik verlangde naar vriendschap en dat

vond ik bij de dieren. Ik kon uren kijken naar een mierenhoop. Ik zag wat er gebeurde als ik iets in de hoop gooide. Het fascineerde me. En mijn moeder was me soms uren lang kwijt. Op een dag, het voelt zo onwaarschijnlijk als ik het nu bedenk, kwam er zo'n heel klein schattig, dik poesje aangelopen. Het had dikke pootjes, een breed kopje en bleef een paar meter van me vandaan staan. Ik zat op mij knieën met een stokje te peuren in de modder. Toen ik de poes zag, bleef ik heel stil zitten. We keken naar elkaar. Ik voelde geen angst, terwijl ik allang snapte dat het geen poes was, maar een klein leeuwte. Gek hè, ik was helemaal niet bang, ben nooit bang van haar geweest. Vanaf dat moment werd mijn leven anders, voller, belangrijk. Ik ben naar huis gegaan en draaide me om, maar Amber (ik weet niet eens waarom ik haar zo noemde, maar het klonk wel lief en mooi) was verdwenen. Had ik ze toen maar vergeten. Had ik ze maar weggestuurd, weggejaagd.

Ik rijd op mijn fiets door de stad. Mijn spatbord rammelt, het snoertje van mijn lampje tikt steeds tegen de spaken. Het is mijn manier: hard fietsen door de stad als ik me rot voel, of ellendig, of

verdrietig of zoals nu: opgesloten in mezelf. Mijn adem piept met stoten uit mijn keel. Ik ga door, en door. Het regent. Het regent zo vaak in Amsterdam. Ik kan er niet tegen. Ik voel me nog wanhopiger worden. De kleuren van de stad worden er grijs en zelfs zwart van. Bij de Albert Kuip zet ik mijn fiets neer.

Ik ga muesli halen en harde zuurdesembroodjes, en misschien wel een heleboel zachte zoete drop. Die drop die ik heel gedachteloos achter elkaar kan eten. Ja dat lijkt me wel een idee. Ik dwaal een beetje rond, sta stil bij een kraam vol kleurige kleding. 'Ja meisie,' roept een grote brede Amsterdammer, neem maar eens een mooi fleurig jurkie. Ken je wel gebruiken. Kom eens hier!' Ik loop naar hem toe. Ik denk niet, ik doe. Hij pakt een lange katoenen jurk in de kleuren rood en oranje. Houdt hem voor me, en zegt: 'Meisie, die is geknipt voor jou. Dat staat nou eens mooi bij je boddie. Alleen die oogies van jou, die kenne wel wat meer glans gebruiken.' En of het zijn stem is, zijn ogen, of zijn uitstraling. Geen idee. Maar ik begin te huilen. 'Kom eens hier.' Hij trekt me op een stoel achter de kraam. En gaat naar me zitten. 'Vertel, dit gaat niet goed hè meisie, met jou.' En ik ga vertellen. Over

Amber. Hoeveel ik van hem hield. Over het ongeluk. Dat Amber tante Mirjam en de kleine Eva en Tim doodde. En dat toen een hele groep jagers erachteraan gingen... Waar kwamen die allemaal vandaan zeg. En dat ze hem niet te pakken gekregen hebben. En dat iedereen overstuur was. Dat we tante Mirjam en de kinderen begraven hebben, in de brandende zon. Dezelfde dag nog.. De marktkoopman luistert, luistert alleen maar. Hij zegt niets, ik geloof niets eens dat hij knikt. Tjoh, ik heb nog nooit iemand zo zien luisteren. Of nou ja, ik zie hem niet, want ik kijk niet eens naar hem. Hij houdt zich helemaal stil, raakt me niet aan. En ik praat en praat en praat.

Ik heb hier in Amsterdam het nog tegen niemand verteld. Niet tegen medestudenten, niet op de kring, niet aan de bar. Ik had er helemaal geen behoefte aan. En of ik er nu behoefte aan heb, dat weet ik niet, het vloeit er alleen maar uit.

Na een poos praten, en een nog langere poos zwijgen, begint de marktkoopman te praten. (Ik denk dat door de regen de klanten thuis blijven, want we worden niet een keer gestoord).

‘Lief meisie, wat heb jij een pak op je rug. Zo ken je toch niet verder leven. Je wordt verteerd, meisie. Je

bent bóos, je bent geweldig kwaad op Amber hè. Je bent in hem teleurgesteld... Misschien is het wel tijd dat je die Amber vergeeft. Weet je, hij kon er niets aan doen. Het was zijn instinct.' Hij zwijgt en ik voel en ik voel nog eens. En ik weet het. Ik heb het Amber eigenlijk helemaal niet kwalijk genomen. Ik was wel geschrokken en boos, maar ik wist dat hij het niet kon helpen. Als ik iemand vergeven had, was het Amber wel. En ik zeg het. 'Weet je, ik heb het hem al lang vergeven. Ik heb met hem te doen gehad. Ik was boos op alle haat die zich tegen hem keerde. En ik kon nergens terecht. Iedereen was boos, verdrietig, wanhopig, teleurgesteld, verbaasd, nou ja wat al niet meer. En ik was de enige die nog van hem hield. Tenminste, zo voelde dat.'

'Zou je dan,' de marktman zegt het aarzelend, 'zou je dan nog boos zijn op de mannen die met het geweer achter hem aan gingen. Zou je nog boos zijn op de mensen die hem haatten?' Hij zoekt naar woorden, ik voel... hij bedoelt iets anders. En ik weet het. Het is ineens zo duidelijk voor mij. Een vlaag van verdriet gaat door me heen. Het voelt als een zee van ellende. Ik weet het. Ik ben de schuld. Ik heb niet gezien dat Amber veranderde. Ik heb

niet gemerkt dat hij kind-af was geworden. Ik heb zijn brullen verkeerd geïnterpreteerd. Nee, nog erger, ik heb het misschien wel gezien en gevoeld en gehoord. Ik hield zo veel van dat beest. Ik vertrouwde hem zo volkomen. Ik had wel eens die rare floers in zijn ogen gezien, die dan wegging, als ik met hem knuffelde. Ik had zijn brullen gehoord, en ik maakte er een gekkigheidje van. Achteraf, ja, ik heb het geweten.

En de woorden stromen uit mijn mond. Al pratend wordt het me duidelijk. Ik heb me al die jaren ontzettend schuldig en verward gevoeld. Het was niet alleen het verdriet over tante Mirjam en de kleintjes. Het was niet zozeer het verdriet en de boosheid van mijn ouders. Het was mijn schuldgevoel. Ik had Amber vertrouwd. Helemaal vertrouwd. Ook toen ik ergens voelde dat ik hem niet meer volkomen kon vertrouwen. En dat wilde ik niet. Ik wilde hem liefhebben, onvoorwaardelijk, zoals je soms mensen elkaar ziet liefhebben, onvoorwaardelijk, je ziet het niet zo vaak, maar je ziet het. En zo heb ik Amber lief gehad. En hij mij.

De marktkoopman raakt me aan, legt zijn hand op mijn arm. Hij praat over vergeven. 'Jezelf vergeven'

en: 'Je kon er niets aan doen. Je wist toen niet wat je nu wist. Wees lief voor jezelf. Blijf van Amber houden. Dat is goed, dat is mooi. En vergeef jezelf. Je was elf. Wat wist je toen.'

Het zijn flarden van zinnen, en ze gaan rechtstreeks mijn hart in. Ik voel het: liefde voor Amber, liefde voor mijn ouders en zusjes, liefde voor tante Mirjam en de kleintjes. En ook: liefde voor mezelf. Ik sta op, geef die grote brede Amsterdammer een kus op zijn stoppelige wang, en stap weer op mijn fiets.

Het regent, ik kijk naar boven, en zie de wolken pijlsnel door de lucht gaan. De regendruppels maken me blij. Dat is gek. Het is met regendruppels net als met tranen, soms maken ze me wanhopig, en soms geven ze lucht. In mij is iets veranderd, een heel klein ietsje. Even, heel even laat ik mijn stuur los. Gooi mijn armen in de lucht, ik roep naar boven 'Dankuwel'. Een slungelige knul op een nog rammeligere fiets dan die van mij roept 'Nou zeg, ik zeg liever dankjewel tegen de zon' en hij grinnikt. Ik voel een lach naar boven borrelen. Ik voel me lichter.... en geliefd.